

2001000105020081
EXAMINATION FEBRUARY-MARCH 2024
BACHELOR OF ARTS (FIFTH SEMESTER)
ECONOMICS – PAPER – CC – XVI – B
(BANKING & FINANCIAL MARKETS) – LEVEL 2

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks: 50]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book

- a. Name of the Examination: **BACHELOR OF ARTS (FIFTH SEMESTER)**
  - b. Name of the Subject: **ECONOMICS – PAPER – CC – XVI – B (BANKING & FINANCIAL MARKETS) – LEVEL 2**
  - c. Subject Code No: **2001000105020081**
2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
  3. Figures to the right indicate full marks of the question.
  4. All questions are compulsory.
  5. As per the instruction No: 1 of the page No.: 1

Seat No:

Student's Signature

Q.1 [અ] નીચે આપેલા બહુવિકલ્પ પ્રશ્નના ઉત્તર આપો:

10

[A] Answer the multiple choice questions below: (MCQs)

1. જ્યારે વેપારીબેંકો જે દરે ગ્રાહકોને લોન આપે છે તે દર _____

- a) વ્યાજનો દર
- b) બેંકદર
- c) બજારદર
- d) વિનિમય દર

When the rate at which commercial banks give loans to customers.

- a) Rate of Interest
- b) Bank rate
- c) Market rate
- d) Exchange rate

2. રિઝર્વ બેંક ઓફ ઇન્ડિયાના હાલના ગવર્નર કોણ છે ?

- a) શ્રી શક્તિકાન્ત દાસ
- b) રઘુરામ રાજન
- c) ઉર્જિત પટેલ
- d) મનમોહન સિંહ

Who is the Governor of the Reserve Bank of India?

- a) Shri Shaktikant Das
- b) Raghu Ram Rajan
- c) Urjit Patel
- d) Man Mohan Singh

3. ભારતની સૌથી મોટી કોમર્શિયલ બેંક કઈ છે ?

- a) પી.એન.બી.   b) એસ.બી.આઇ.
c) યુ.ટી.આઇ.   d) વિજયબેંક

Which is India's largest commercial Bank?

- a) PNB   b) UTI
c) SBI   d) Vijaya Bank

4. માર્ચ- ૨૦૧૨ ના અંતે ભારતમાં વિદેશીબેંકની સંખ્યા કેટલી હતી ?

- a) 44   b) 41
c) 43   d) 40

At the end of March-2012, How many foreign banks were operating in India.

- a) 44   b) 41
c) 43   d) 40

5. નિકાસ-આયાત બેંકની સ્થાપના કયારે કરવામાં આવી હતી ?

- a) માર્ચ – 1982   b) ડિસેમ્બર – 1980
c) જાન્યુઆરી- 2001   d) એપ્રિલ – 2019

When was the export-Import Bank established?

- a) March – 1982   b) December – 1980
c) January-2001   d) April – 2019

6. ખેત ધિરાણ ક્ષેત્રે ટોચની સંસ્થા તરીકે કાર્ય કરે છે ?

- a) NABARD   b) ICICI
c) IDBI   d) SBI

Which is the Apex institution in the field of Agricultural credit?

- a) NABARD   b) ICICI
c) IDBI   d) SBI

7. બેંક પાસે જે નાણાં છે તેને બીજા કયા નામે ઓળખવામાં આવે છે ?

- a) શાખી નાણાં   b) અવેજ નાણાં
c) ફરતું નાણાં   d) આમાંથી કોઈ નહિ

Bank money is also known as _____

- a) Credit money   b) Near money
c) Rotating money   d) None of the above

8. ભારતમાં સહકારી ધિરાણ માળખું કેવું છે ?

- a) એક સ્તરીય   b) ત્રિ-સ્તરીય
c) દ્વિસ્તરીય   d) આમાંથી કોઈ નહિ

What is the co-operative credit structure in India?

- a) one-tier   b) Three tier
c) Two –tier   d) None of the above

9. વ્યાપરી બેંકોની શાખાસર્જન શક્તિમાં ઘટાડો થાય છે ?

- a) દેશમાં કુલ રોકડ નાણાંના પ્રમાણમાં વધારો
b) લોકોની રોકડમાં રાખવાની વૃત્તિમાં વધારો
c) બેંકોની કુલ અનામતોમાં વધારો
d) અસ્કયાતમો અને તારણોના પ્રમાણમાં વધારો

Credit creating capacity of commercial banks reduce _____

- a) Increase in supply of money the country
b) Increase in liquating performance of the people
c) Increase in total cash reserve
d) Increase in total assets

10. બેંકે રાષ્ટ્રીયકરણ બાદ કઈ સિધ્ધીઓ હાંસલ કરી છે ?

- a) બેંકોની શાખાઓમાં નોંધપાત્ર વધારો
b) ઇનોવેટિવ બેંકિંગ
c) વૈવિધ્યીકરણ
d) આપેલ તમામ

What are the achievement of Nationalization of Banks?

- a) Considerable increase in the branches of Banks
b) Innovative banking
c) Diversity
d) All the above

[B] Fill in the blanks below:

- 1) RBI એ _____ વર્ષમાં 1 પૈસા, 2 પૈસા, 3 પૈસા, 5 પૈસા, 10 પૈસા, 20 પૈસા અને 25 પૈસાના મૂલ્યાના સિક્કાઓનું ચલણ પાછું ખેંચ્યું છે?
RBI has withdrawn the circulation of coin in the denomination of 1 paise, 2 paise, 3 paise, 5 paise, 10 paise, 20 paise and 25 paise in year _____
- 2) ચલણી નોટો ઇસ્યુ કરવા માટે આર.બી.આઇ. _____ ખાતા ધરાવે છે.
_____ accounts the RBI has to issue currency notes?
- 3) IDBI ની સ્થાપના _____ કરવામાં આવી.
IDBI established was _____.
- 4) મધ્યસ્થબેંક ખુલ્લા બજારમાં જામીનગીરીઓનું _____ કરે છે.
Open Market operation is _____ of government securities.
- 5) 1969 માં બેંકિંગ રાષ્ટ્રીયકરણ થયું ત્યારે ભારતના વડાપ્રધાન _____ હતા.
_____ was the prime minister of India when banking Nationalization was done in 1969?

Q.2 નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો :

10

Answer briefly:

1. શાખસર્જન એટલે શું ?
What is meant by credit creation?
2. શેડ્યુલ્ડ બેંક અને નોન શેડ્યુલ્ડ બેંક એટલે શું ?
What is meant by scheduled bank and non-scheduled bank.
3. ગુણાત્મક શાખનિયંત્રણના કોઈ પણ ચાર સાધનો જણાવો.
State any four tools of qualitative credit control.

4. બેંક ધિરાણનું માર્જિન એટલે શું ?

What is bank Loan margin?

5. વ્યાજનો દર અને બેંકદરનો અર્થ સમજાવો.

Give the meaning of Interest rate and bank rate.

Q.3 મધ્યસ્થબેંકના પરિમાણાત્મક શાખનિયંત્રણના સાધનો, તેની મર્યાદાઓ સહિત સમજાવો. **13**

Explain critically instrument of quantitative credit control with their limitations.

અથવા

OR

બેંક રાષ્ટ્રીયકરણ પછીનાં સમયગાળા દરમ્યાન ભારતના આર્થિક વિકાસમાં વેપારી બેંકના ફાળાની ચર્ચા કરો. **13**

Discuss the role of commercial bank after nationalization in the economic development of India.

Q.4 ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે બે) **12**
Short notes (Any Two)

1. રિઝર્વબેંક ઓફ ઇન્ડિયાના કાર્યો

Function of Reserve Bank of India

2. ભારતમાં સહકારી ધિરાણ સંસ્થાઓની કામગીરીનું મૂલ્યાંકન

Evaluation of the performance of the co-operative credit institutions in India.

3. ક્રેડિટ કાર્ડ અને ડેબિટ કાર્ડ

Credit card and Debit card

4. વિકાસશીલ બેંકોની લાક્ષણિકતાઓ

Salient features of Development Banks.

*****